

MARTINLAAKSON PÄIVÄKOTI

ARKKITEHTUURIKUTSUKILPAILU

KILPAILUOHJELMA

25.11.2015

29.4.2016 päivitetty kilpailijat

Sisällysluettelo

1.	KILPAILUKUTSU	4
1.1.	kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus.....	4
1.2.	Osallistumisoikeus	5
1.3.	Palkkiot.....	5
1.4.	Palkintolautakunta.....	5
1.5.	Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen.....	6
1.6.	Ohjelma-asiakirjojen luovutus ja kilpailuworkshop	6
1.7.	Kilpailun aikataulu	6
2.	KILPAILUTEKNISET TIEDOT.....	7
2.1.	Ohjelma-asiakirjat.....	7
2.2.	Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkaiseminen ja näytteillepano	7
2.3.	Jatkotoimenpiteet kilpailun seurauksena.....	8
2.4.	Kilpailuehdotusten käyttöoikeus.....	8
3.	KILPAILUALUE	8
3.1	Taustaa	8
3.2	Kaavatilanne ja asemakaava.....	9
3.2	Kaupunkikuva ja ympäristö	12
3.3	Martinlaaksonpolku, katuverkko ja liikenne	13
3.5	Perustamisolosuhteet	14
3.6	Huolto	14
3.7	Kunnallistekniikka ja hulevedet	14
3.8	Väestönsuoja	15
3.9	Taide ja osallistaminen	15
4.	RAKENNUKSEN TOIMINTA.....	15
4.1	Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja toimintaperiaatteet, yleistä.....	15
4.2	Martinlaakson päiväkodin käyttäjämäärät ja toiminnan kuvaus	16
5.	SUUNNITTELUtavoitteita.....	17
5.1	Piha- ja liikennesuunnittelun tavoitteet.....	17
5.2	Tilasuunnittelun tavoitteet.....	17

5.3	Energiatehokkuustavoitteet	19
5.4	Tekniset tavoitteet	19
5.5	Laajuus.....	20
5.6	Kustannukset.....	20
6.	EHDOTUSTEN ARVOSTELUPERIAATTEET.....	20
7.	EHDOTUKSEN LAADINTAOHJEET	21
7.1.	Vaadittavat asiakirjat	21
7.2.	ASIAKIRJOJEN esitystapa.....	22
7.3.	Kilpailusalaisuus.....	22
7.4.	Kilpailuehdotusten sisäänjätö.....	22

1. KILPAILUKUTSU

1.1. Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Vantaan kaupungin Tilakeskus järjestää arkkitehtikutsukilpailun Martinlaakson kaupunginosaan rakennettavasta Martinlaakson päiväkodista. Kilpailu toteutetaan yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa soveltaen arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä.

Päiväkotien tilasuunnittelu tukee Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristön suunnittelun lähtökohtia ovat tilojen toiminnallisuus, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä mahdollisuus ympäristön muokkaamiseen lapsen ja lapsiryhmän tarpeiden mukaan.

Vantaan kaupungin sivistysvirasto ja tilakeskus ovat käynnistäneet päiväkotien tilasuunnittelun kehittämishankkeen, jossa tavoitteena on kehittää päiväkotien käytettävyyttä ja kustannustehokkuutta. Kilpailun avulla haetaan myös ratkaisuja kehittämishankkeen tavoitteisiin vahvistaa päiväkotia pedagogisena oppimisympäristönä ja tuoda ICT-näkökulma osaksi päiväkotitoimintaa.

Martinlaakson päiväkotitoimitus on Vantaan lähes nollaenergiahanke. Tavoitteena on Vantaan kaupungin lähes nollaenergiapäiväkotikonseptin mukainen toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Martinlaakson päiväkotitoimitus sijoittuu Martinlaaksoon kaavoitettavaan keskustakortteliin, jossa tavoitteena on täydennysrakentamisella parantaa alueen imagoa, kaupunkikuvaa, liikennettä, ekologisuutta sekä yhteisöllisyyttä.

Kilpailun tarkoitus on tuottaa Martinlaakson päiväkodin jatkosuunnittelun pohjaksi luonnossuunnitelma, jossa hankkeen kaupunkikuvalliset, arkkitehtoniset, teknistaloudelliset sekä käytettävyyteen liittyvät tavoitteet toteutuvat kokonaisvaltaisesti.

Martinlaakson päiväkodin arkkitehtikutsukilpailu on hankintalain mukainen suunnittelukilpailu. Tilakeskus solmii kohteen pää- ja arkkitehtisuunnittelua koskevan sopimuksen suoraan hankintaperustein kilpailun voittaneen arkkitehtitoimiston kanssa, mikäli hankinta-asiakirjoissa esitetyt hankinnan keskeiset tavoitteet toteutuvat.

Hankintailmoitus, kilpailuohjelma liitteineen sekä tarjouspyyntö liitteineen muodostavat hankinta-asiakirjakokonaisuuden.

1.2. Osallistumisoikeus

Kilpailuun on kutsuttu seuraavat arkkitehtitoimistot:

ark.tsto Anttinen-Oiva
ark.tsto Rudanko-Kankkunen
ark.tsto Alt

1.3. Palkkiot

Kullekin hyväksytyyn ehdotuksen tehneelle toimistolle maksetaan 15 000 € + 24 % alv palkkio. Palkkiot maksetaan SAFA:n kautta. SAFA perii kilpailusääntöjensä mukaan 10 % palkkiosta kattaen siten SAFA:n kulut ja kilpailijoiden nimeämän palkintolautakunnan jäsenen palkkion.

1.4. Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat kilpailun järjestäjän nimeämänä:

Arja Lukin, kaupunginarkkitehti, tilakeskus, puheenjohtaja
Jukka Hagelberg, hankesuunnittelupäällikkö, tilakeskus
Juha Vuorenmaa, rakennuttajapäällikkö, tilakeskus
Riitta Miettinen, rakennuttaja-arkkitehti, tilakeskus
Teea Markkula, varhaiskasvatuspäällikkö, sivistystoimen toimiala
Eila Tanninen, talous- ja hallintojohtaja, sivistystoimen toimiala
Johanna Rajala, asemakaavasuunnittelija, kaupunkisuunnittelu

Kilpailijoiden valitsema tuomari Mikko Summanen

Palkintolautakunnan yhteyshenkilönä toimii Maarit Kivikangas.

Palkintolautakunta kuulee sivistysviraston suunnittelija Päivi Riehungangasta ja sekä tilakeskuksen teknisiä asiantuntijoita ja tarvittaessa muita asiantuntijoita. Asiantuntijat ja palkintolautakunnan yhteyshenkilö eivät osallistu arvosteluun.

1.5. Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatetaan SAFA:n kilpailusääntöjä.

Palkintolautakunta ja SAFA:n kilpailuasiantuntija ovat hyväksyneet tämän kilpailuohjelman liiteasiakirjoineen.

1.6. Ohjelma-asiakirjojen luovutus ja kilpailuworkshop

Kilpailuohjelma ja asiakirjat julkaistaan hankintailmoituksen yhteydessä.

Tilaaaja järjestää kilpailun aluksi kilpailijoille workshopin viikolla 3 v. 2016. Tilaisuudessa esitellään kilpailun lähtökohtia ja keskeisiä tavoitteita. Kilpailijoilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä kilpailun järjestäjälle. Kilpailuun liittyvät kysymykset ja vastaukset käsitellään workshopissa.

1.7. Kilpailun aikataulu

Kilpailuworkshop viikolla 3/2016

Kilpailuaika 12.1 – 12.4.2016, palautus 12.4. klo 15.00 mennessä

Kilpailu ratkaistaan viikko 19 mennessä.

Kilpailutyöt ovat näytteillä julkistamisen jälkeen Vantaan nettisivuilla.

2. KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1. Ohjelma-asiakirjat

1. tämä kilpailuohjelma
2. alueen pohjakartta, toimitetaan kilpailuvaiheessa
3. kaavatiedot (kaavaehdotuksen 002031 kaavakartta ja –määräykset sekä kaavaselostukset)
4. alustava tilaohjelma
5. katualueiden järjestelyt ja pelastusautoreitit kilpailualueen korttelialueelta
6. Vantaan lähes nollaenergiapäiväkotikonsepti, linkki Vantaan kaupungin nettisivuilta: <http://www.vantaa.fi/search?q=l%c3%a4hes+0-energiap%c3%a4iv%c3%a4kotikonsepti>
7. painotettu muotokerroin, lomake
8. valokuvia kilpailualueesta ja lähiympäristöstä, ilmavalokuvaan rajattu kilpailu-alue

Ohjelma-asiakirjojen lisäksi kilpailijoille toimitetaan

- a) Martinlaakson kehityskuvaraportti/19.1.2015 , tietoa korttelin tontinluovutuskilpailusta , linkki kilpailuohjelmasta:
[http://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/kehittyvat_kestakustat/martinlaakso-myyrmaki/martinlaakson_kestakorttelin_suunnittelu_ja_tontinluovutuskilpailu_2014](http://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/kehittyvat_keskustat/martinlaakso-myyrmaki/martinlaakson_kestakorttelin_suunnittelu_ja_tontinluovutuskilpailu_2014)
- b) Viereisen alueen hulevesisuunnitelma
- c) yhteenveto asukkaiden osallistamisesta taideprojektiin

Kaikki asiakirjat toimitetaan tiedostoina kilpailun osallistujille kilpailu alkaessa.

2.2. Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkaiseminen ja näytteillepano

Kilpailu ratkaistaan toukokuussa 2016.

Kilpailun tulos ilmoitetaan voittaneen ehdotuksen tekijöille ja muille kilpailun osanottajille. Tiedotusvälineille ratkaisusta ilmoitetaan julkistamistilaisuudessa.

Kilpailutyöt ovat näytteillä julkistamisen jälkeen Vantaan nettisivuilla.

2.3. Jatkotoimenpiteet kilpailun seurauksena

Tilakeskus solmii kohteen pää- ja arkkitehtisuunnittelua koskevan sopimuksen suorahankintaperustein kilpailun voittaneen arkkitehtitoimiston kanssa, mikäli hankinta-asiakirjoissa esitetyt hankinnan keskeiset tavoitteet toteutuvat.

Hankkeen luonnossuunnittelu käynnistyy välittömästi kilpailun ratkettua. Luonnokset laaditaan hankesuunnitelman liitteeksi. Jatkosuunnittelun ehtona on, että opetus- ja tekninen lautakunta hyväksyvät hankesuunnitelman.

2.4. Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus kaikkiin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle.

3. KILPAILUALUE

3.1 Taustaa

Kaupunkisuunnittelun laatima Martinlaakson kehityskuva viitoittaa alueen asemakaavatyötä (Martinlaakson kehityskuvarampportti nro 014200, 19.1.2015). Raportti antaa näkökulman alueen suunnitteluratkaisuille. Ks. liite a).

Päiväkotitontti sijoittuu kortteliin 17567. Tuleva tontti on kaupungin omistuksessa. Kortteleista 17567 ja 17568 järjestettiin v. 2014 tontinluovutuskilpailut. Korttelikonaisuus sijoittuu olemassa olevan Martinlaakson polun yhteyteen. Ks. liite

Päiväkotitontin ympäristössä käynnistyy useita rakennushankkeita:

- ympäröivien asuinkerrostalojen rakentamishankkeet, toteutus alustavasti 2016-2019.
- ympäröivien katualueiden, Martinlaakson polun, Mika Häkkisen aukion, Martinlaakson tien katu- ja ympäristörakentamishankkeet.
- muuntajan siirto päiväkodin tontilta

Linkit kaavahankkeisiin:

http://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyрмаen_kaavat/myyрмаen_kaavat_arkisto/101/0/105167

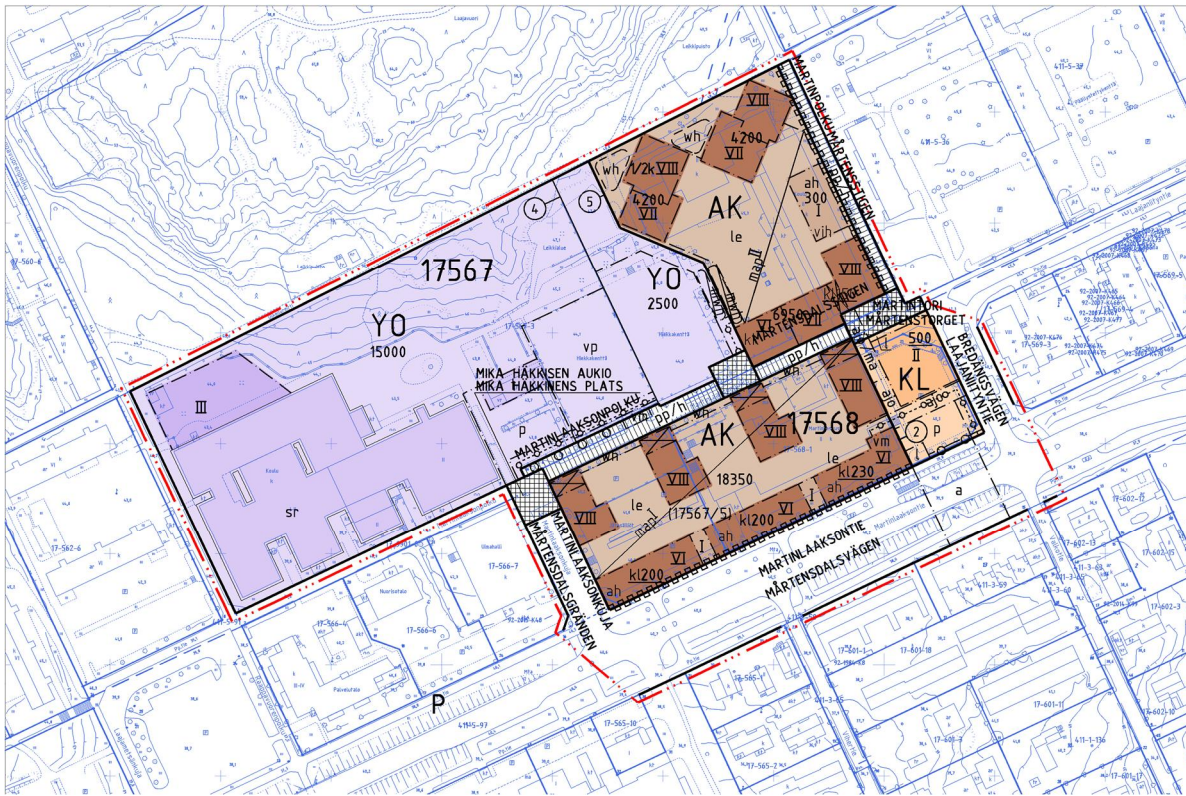
http://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyрмаen_kaavat/myyрмаen_kaavat_arkisto/101/0/105172

Linkki Martinlaakson kehityskuvaan:

http://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyрмаen_kaavat/myyрмаen_kaavat_arkisto/101/0/118246

3.2 Kaavatilanne ja asemakaava

Kilpailualueen ja ympäröivien tonttien kaavamuutostyö on tekeillä (asemakaavamuutokset 002031 ja 002178). Kaavamuutosten oletettu vahvistuminen on vuoden 2016 alkupuolella. Kaavatyön tavoitteena on kehittää täydennysrakentamisella Martinlaakson keskusta-alueita, parantaa alueen imagoa, liikennettä ekologisuutta, lisätä alueen yhteisöllisyyttä sekä luoda alueelle keskustakortteli, jossa kohtaavat eri-ikäiset ja eri elämänvaiheissa olevat ihmiset sekä palvelut ja virikkeellinen urbaani katuympäristö.



kaavakartta kala 1.6.2015

Asemakaavamuutos 002031

Martinlaakson päiväkotii, uudisrakennus, kilpailuohjelma



Kuva: asemapiirros, Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy

Korttelin 17567 Kaavamuutoksen pohjaksi järjestettiin kumppanuuskaavoitukseen perustuva suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu keväällä 2014. Asemakaavamuutoksella osa korttelia 17567 muutetaan 6-8-kerroksisten asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Päiväkodille osoitetaan rakennusoikeutta 2500kem2 YO-korttelialueelle. Tontin koko on noin 4000 m2. Nykyinen käytöstä poistettu Laajavuoren koulu puretaan.

Kaavassa on määritelty aukio "Yhteisöaukio" päiväkodin rakennusmassan kaakonpuoleiselle osalle Martinlaaksonpolun yhteyteen. Aukio kuuluu katualueeseen, mutta päiväkotirakennuksen tilasuunnittelussa on huomioitava aukion luonne siten, että rakennuksen ikkunapinnoilla mahdollistetaan avoimet näkymät.

Kaavassa edellytetään, että päiväkotirakennuksen tulee muodostaa asuinkorttelin kanssa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus.

Myös Martinlaaksonpolun eteläpuoleisten kortteleiden kaavamuutoksen taustaksi järjestettiin toteutus- ja suunnittelukilpailu keväällä 2014.

Asemakaavamuutoksella korttelin 17658 tontin 1 alue, LP-tontti sekä pieni kaistale katualuetta muutetaan länsiosassa asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja itäosassa liikerakennusten korttelialueeksi KL. Uusi asuinrakentaminen on 6-8-kerroksista, liikerakentaminen on 2-kerroksista Martinlaaksonpolun suunnasta ja 1-kerroksista Martinlaaksonpolun suunnasta. Korttelin autopaikat liikerakentamista lukuun ottamatta on osoitettu pihakannen alle.

3.2 Kaupunkikuva ja ympäristö

1970-luvun alussa rakennettu Martinlaakso suunniteltiin metsäisille kallioselänteille. Laajavuori, kaikkein korkein kalliomäki, jätettiin kaupunginosan keskeiseksi viheralueeksi, jonne pääsee helposti kevyen liikenteen teitä pitkin. Kerrostalokorttelien keskelle suunniteltiin suuret pihat, joilla ennen rakentamista vallinnut luonnontila pistää esiin: kalliot ja kalliometsien puut. Nämä suuret, luonnonläheiset kerrostalopihat ovat edelleen Martinlaakson vahvuus.

Kaupunkirakenne alueella on kerrostalovaltainen. Rakennuskanta koostuu suureksi osaksi betonielementtirakenteisista lamellitaloista. Martinlaakson reunamilla sijaitsevat pientaloalueet ovat vehreitä ja viihtyisiä. Martinlaakson kaupunkikuvallinen pääpaino keskittyy tällä hetkellä radan varteen ja uuden punatiilisen keskuksen ympärille.

Kilpailualue sijaitsee korttelissa 17567 tekeillä olevassa asemakaavamuutoksessa tontilla 5. Pohjoisessa aluetta rajaa Laajavuoren puisto, idässä uusi asuinkortteli, lännessä Martinlaakson koulu ja sen pallokenttä sekä etelässä Martinlaaksonpolku. Asuinkortteli kilpailualueen itäpuolella, Yhteisöaukion kohdalla, tulee rakentamaan tontin rajaan kiinni.

Suunnittelualueen länsipuolella on Martinlaakson koulu, joka kuuluu Vantaan kaupunginmuseon ylläpitämässä rakennusperintökohteiden luokituksessa luokkaan R1 (kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä).

Päiväkoti- ja asuinkortteleiden rakentaminen kuuluu osana Martinlaakson kehityskuvassa esitettyyn kokonaissuunnitelmaan. Kehityskuva ohjaa uutta rakentamista viitteellisesti ja määrittää yleispiirteiset reunaehdot meneillään oleville ja tulevaisuudessa laadittavilla asemakaavamuutoksille.

Kehityskuvassa on määritelty niin sanottuja *'urbaanin sykkeen alueita'*, joille sijoittuu runsaasti uutta asuinrakentamista ja palveluita. Pääpaino on Martinlaakson koululta asemalle vievällä raitilla, josta pyritään tekemään asukkaiden yhteinen "ulko-olohuone".

Kaupunkimaisilla, täydentyvillä katujulkisivuilla luodaan yhtenäisyyttä raittien varrelle ja kaupunkikuvallisesti tärkeille katujulkisivuille. Olemassa olevat ja uudet pikkuaukiot ja torialueet pyritään yhdistämään mielenkiintoiseksi sarjaksi erilaisia urbaaneja kaupunkitiloja. Raittia jaksottavat tiiviit katutilat yhdistettyinä sarjaan erityyppisiä aukioita: Martintori uuden ostarin edustalla (uusi aukio Martinlaaksonpolun ja Laajaniitynpolun risteyksessä) "Yhteisöaukio" uuden päiväkodin edustalla sekä uudistunut Mika Häkkisen aukio.



Kuva: Martinlaakson kehityskuvan yleiset periaatteet

3.3 Martinlaaksonpolku, katuverkko ja liikenne

Päiväkodin lähialueen katuverkkoa kehitetään yhdessä kaavamuutostyön kanssa. Martinlaaksonpolun lähiympäristön yleissuunnitelma on tekeillä. Martinlaaksonpolku sekä siihen liittyvät aukiot suunnitellaan kaupunkikuvallisesti mielenkiintoiseksi ja tasokkaiksi. Ks. liite.

Martinlaaksonpolulla sallitaan huoltoajo Martinlaaksonkujan ja Laajaniitynpolun välillä yksisuuntaisesti lännestä itään. Päiväkodin tontille on järjestetty katualueelle "ajotasku" 12 m huoltoautoa varten, tontille ei järjestetä kääntöpaikkaa. Muu liikenne estetään ajoestein, joiden paikat ja tyypit tarkennetaan katusuunnitelmissa. Pelastusajoneuvojen paikat on esitetty liitteessä.

Päiväkodin saattoliikenteelle varataan 8 autopaikkaa Mika Häkkisen aukiolle Martinlaaksonkujan varrelle. Henkilökunnalle varataan 10kpl autopaikkoja eteläpuoleisen asuinkorttelin 17568 pysäköintikellariin pihakannen alle.

Päiväkodin viereisen asuinkorttelitontin liikenne huoltoliikennettä lukuun ottamatta tulee kulkemaan eteläpuolisen Martinkeskuksen tontin kautta Martinlaaksonpolun ali (kulkusuunta lännestä itään).

3.5 Perustamisolosuhteet

Tontin eteläosa on tasainen. Pohjoiseen päin maasto nousee, siten että tasoero tontilla on kokonaisuudessaan 6 metriä. Maaperä on pääosin täyttömaata. Tontin pohjoisosassa on todennäköisesti kalliota. Maaperä- ja haitta-ainetutkimukset laaditaan hankesuunnitelmaan.

3.6 Huolto

Huoltoliikenteeseen liittyvien rakennelmien kuten lastauslaituri ja jäteastiat suunnittelussa huomioidaan toimivuus ja asemakaavan mukaiset Martinlaaksonpolun kaupunkikuvalliset tavoitteet.

Jätehuollossa varaudutaan lajitteluun. Jätehuolto voidaan ratkaista joko syväkeräysjärjestelmällä tai erillisillä jäteastioilla. Jätekeräyspisteet sijoittuvat tontille Martinlaaksonpolun varrelle.

Keräyspisteitä varataan seka-, bio-, kartonki ja metallijätteelle. Mitoitusperiaate syväkeräysjärjestelmälle:

- Sekajäte: 2 m³
- Biojäte: 800 l
- Kartonki: 2 m³
- Metallit: keittiön säilykepurkeille. Kartonki- ja metalliastiat yhteinen, väliseinällä varustettu syväkeräin

Jätehuonetta ei integroida rakennukseen.

3.7 Kunnallistekniikka ja hulevedet

Rakennus liitetään vesi- ja viemäriverkkoon, kaukolämpöön ja sähköverkkoon. Kunnallistekniikka ja johdot kulkevat Martinlaakson polun kohdalla. Vanha puisto-alue puretaan tontilta ja siirretään Martinlaaksonpolun varteen, koulun kentän kohdalle.

Kaavatyön yhteydessä on laadittu kaava-alueelle hulevesien hallintasuunnitelma. Hulevedet ohjataan Martinlaakson polulle rakennettavaan uuteen hulevesiviemäriin.

3.8 Väestönsuoja

Vantaan linjauksen mukaisesti kohteeseen ei suunnitella väestönsuojaa tässä vaiheessa (tulkinta perustuu Pelastuslain 75 pykälään).

3.9 Taide ja osallistaminen

Martinlaaksonpolun ja Mika Häkkisen aukion yhteyteen sekä asuinkortteiden asuinrakennuksiin on suunnitteilla taideaiheita, jotka kohottavat alueen identiteettiä ja kaupunkikuvaa.

Martinlaakson asukkaat sekä paikalliset koululaiset ja opiskelijat ovat saaneet vaikuttaa Martinlaakson keskustan kehittymiseen Martinlaakson kehityskuvassa sekä yleissuunnitelmavaiheessa. Asukkaille ja koululaisille on järjestetty asukastilaisuuksia, työpajoja ja taidekilpailuja.

Tekeillä olevassa yleissuunnitelmassa Martinlaaksonpolun varrelle esitetään taideaiheita, joissa voi olla esimerkiksi tarinoita kirjoitettuna silkkipainettuun lasiin tai kuvia graafisessa betonissa.

Taide ja osallistaminen liittyvät myös päiväkodin hankkeeseen. Päiväkodin taideaihe integroidaan esim. julkisivuihin, muurimaiheisiin, katoksiin, pihan pintoihin tai ympäröiviin aitarakennelmiin.

Päiväkotihankkeessa sovelletaan Vantaan lasten ja nuorten osallisuusmallia.

4. RAKENNUKSEN TOIMINTA

4.1 Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja toimintaperiaatteet, yleistä

Päiväkotien tilasuunnittelu tukee Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristön tärkeitä suunnittelun lähtökohtia ovat tilojen toiminnallisuus, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä tilojen muunneltavuus lapsen ja lapsiryhmän tarpeiden mukaan.

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2012) kuvataan lapselle ominaisia tapoja toimia ja oppia, joita ovat leikkiminen, tutkiminen, liikkuminen, taiteellinen tekeminen ja kokeminen. Tekemällä oppiminen ja mallioppiminen ovat lapselle luontaisia tapoja oppia. Oppiminen perustuu lapsen aktiivisuuteen ja kiinnittyy hei-

dän omakohtaisiin kokemuksiinsa ja näkemyksiinsä.

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöistä pyritään tekemään oppimiseen houkuttelevia niin, että lapsi innostuu ottamaan asioista selvää ja pystyy oivaltamaan itse. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa monipuolisen toiminnan ja toimimisen eri kokoonpanoissa. Pedagogisen oppimisympäristön lisäksi tiloja on myös pienten lasten perushoitotilanteisiin. Esiopetuksessa on käytössä joustavasti vakaa päivärytmi. Käännetyn päiväjärjestyksen käyttö esiopetusryhmässä tuo lisää toimintatilaa ja aikaa esiopetuspäivän työskentelyyn.

4.2 Martinlaakson päiväkodin käyttäjämäärät ja toiminnan kuvaus

Martinlaakson päiväkotiin tulee tilat 160 lapselle. Päiväkodissa toimintaa järjestetään 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka. Päiväkodin lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta tiimistä, jolloin lapsimäärä on minimissään kahdeksan ja maksimissaan kuusitoista (16). Kaksi kasvattajatiimiä muodostaa pienoisyhteiskunnan (minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta), jotka tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista. Neljän kasvattajan vastuutiimi mahdollistaa joustavan työvuorosuunnittelun. Lasten päivittäinen ja viikoittainen varhaiskasvatusaika vaihtelee perheiden tarpeen mukaan. Osa lapsista on kokopäivähoidossa, maksimissaan kymmenen tuntia päivässä. Osa lapsista on paikalla päivittäin neljä tuntia esim. klo 8.30 - 12.30 tai klo 12.00 - 16.00.

Päiväkodin tiloissa työskentelee kaiken kaikkiaan 24-29 työntekijää. Kasvatushenkilökunnan (20 työntekijää) lisäksi tiloissa työskentelee päiväkodin johtaja sekä ateria- ja puhtauspalveluiden henkilöstöä ja vuosittain vaihtuva määrä muuta henkilökuntaa. Eri aikoina päivästä yksi kasvattaja / erityisopettaja / terapeutti toimii yhden lapsen kanssa omassa rauhallisessa tilassa lapsen kasvun ja oppimisen toteuttamiseksi. Erilaiset verkostopalaverit henkilöstön kesken, lasten vanhempien ja asiantuntijatahojen kanssa tapahtuvat 2-10 henkilön tiloissa.

Päiväkodin toiminta-aika on klo 6.00 - 18.00 maanantaista perjantaihin. Lasten määrä päiväkodissa vaihtelee eri aikoina. Eniten lapsia on kello 8 ja 16 välillä. Lapset kokoontuvat aamuisin yhteiseen tilaan, josta siirrytään lapsiryhmien tiloihin, kun lasten ja henkilökunnan määrä kasvaa.

Päiväkodissa toteutetaan pienryhmäpainotteista toimintaa, joka edellyttää yhden / kahden kasvattajan mahdollisuutta työskennellä lapsiryhmänsä kanssa. Pienryhmät ulkoilevat porrastetusti, jolloin sisätilat ovat monipuolisesti pienryhmien käytössä. Alle 3-vuotiailla lapsilla pienryhmät muodostuvat yleensä neljästä lapsesta, yli kolmevuotiailla kahdeksasta kuuteentoista lapseen. Esiopetuksessa lasten tulee saada kokemuksia myös isommassa ryhmässä toimimisesta, joten ryhmien koko voi vaihdella kuuden (6) ja kahdenkymmenen neljän (24) lapsen välillä.

Lapsille suunnitellut tilat mahdollistavat monipuolisen pedagogisen toiminnan, joka tapahtuu kaikissa lapsille osoitetuissa tiloissa sisällä ja ulkona. Lisäksi lapsilla on mahdollisuus myös yksin- tai kaksinoloon ja rauhoittumiseen päivän eri aikoina.

Suurin osa lapsista syö ruokailuun varatussa tilassa. Osa 1-2 -vuotiaista ruokailee ryhmätiloissa. Osa lapsista nukkuu vuoteissa, osa lepää patjoilla ja osa osallistuu yksin tai pienryhmissä tapahtuvaan rauhalliseen toimintaan.

5. SUUNNITTELUTAVOITTEITA

5.1 Piha- ja liikennesuunnittelun tavoitteet

Lasten leikkipiha suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista.

Piha suunnitellaan pienilmastoltaan miellyttäväksi lähes nollaenergiakonseptin ohjeistamalla tavalla.

Pihasuunnittelussa on huomioitava vaunujen säilytys sekä leikkivälinevarastot.

Leikkipiha aidataan. Päiväkotitontin länsipuolella on koulun urheilukenttä, joka on rajattu verkkoaidalla. Aitaan odotetaan kehitysideoita, joissa huomioidaan sekä urheilukentän että päiväkodin toiminnalliset ja esteettiset tarpeet.

Päiväkodin lapset käyttävät myös lähiympäristön luontoa ja lähialueen leikkipuistoa leikkiympäristönään. Päiväkotitontin pohjoisreunalta järjestetään kulkuyhteys puistossa kulkevalle raitille.

5.2 Tilasuunnittelun tavoitteet

Vantaan sivistysvirasto ja tilakeskus ovat käynnistäneet päiväkotien tilasuunnittelun kehittämishankkeen, jolla pyritään päiväkotien käytettävyyden ja kustannustehokkuuden kehittämiseen. Arkkitehtikilpailun odotetaan tuovan kehitysideoita tähän hankkeeseen.

Martinlaakson päiväkodin arkkitehtikilpailussa haetaan varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa tukevia ja inspiroivia tilaratkaisuja (ks. kohdat 4.1-4.3). Kilpailun tavoitteena on tuottaa suunnitteluratkaisu, joka konkretisoi päiväkodin uuden oppimisympäristön. Lisäksi tavoitteena on löytää myös löytää tilankäytöltään tehokkaampi sekä käyttö- ja investointikustannuksiltaan edullisempi kokonaisratkaisu kuin tarveselvityksessä (mitoitustavoite 8,5 htm²/lapsi).

Päiväkodin perinteisestä tilajakaumasta luovutaan. Tilat suunnitellaan avoimiksi ja muuntojoustaviksi, siten että ne sopivat arkipäivän muuntuviin käyttötilanteisiin. Kotialueilla kalusteet ovat muunneltava ja liikuteltavia. Tilojen tulee siten sallia erilaisia kalustamisvaihtoehtoja. Kotialueiden ei tarvitse olla keskenään samanlaisia. Lepotilat pyritään sijoittamaan ensimmäiseen kerrokseen, koska niistä on järjestettävä suora poistumistie ulos.

Kaikki lasten käyttöön tarkoitetut tilat suunnitellaan monipuoliseen pedagogiseen toimintaan sopiviksi. Eteistiloja sekä käytävä- ja aulatiloja käytetään erilaisiin tarpeisiin. Tiloja käytetään pukeutumisen ja paikasta toiseen siirtymisen lisäksi myös lasten leikkitiloina lapsimäärältään vaihtelevissa kokoonpanoissa. Samoja ulkovaatteita käytetään myös iltapäivällä (vaatteiden kuivaaminen, kuravaatteiden huolto ym.)

Päiväkodin salia käytetään päivittäin liikuntasalina ja lisäksi siellä järjestetään erilaisia tapahtumia (esim. juhlat ja koulutustilaisuudet), joiden osallistujamäärä vaihtelee tilaisuuden mukaan. Salia käytetään myös lepäämiseen.

WC-tiloissa huomioidaan eri-ikäisten lasten perushoitotilanteet ja niihin liittyvät tarpeet (vaipanvaihto, potat, pesualtaat käsien pesulle ja alapääpesulle erikseen). Isompien lasten yksityisyys huomioidaan.

Päiväkodin tiloja tulee voida käyttää myös muuhun varhaiskasvatukseen esim. avoimen toiminnan ja kerhotoiminnan tarpeisiin. Avoin päiväkotijärjestäjä virike-toimintaa ja kohtaamispaikan niille perheille, jotka hoitavat alle kouluikäisiä lapsiaan kotona. Perheiden lapset voivat myös osallistua varhaiskasvatuksen järjestämään kerhotoimintaan päiväkodin tiloissa kaksi – viisi kertaa viikossa, kolme tuntia kerrallaan.

Osa päiväkodin tiloista on alueen asukkaiden käytettävissä silloin, kun tiloissa ei ole varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa (iltaisina ja viikonloppuisina). Sali, ruokailutila, kotikeittiö ja inva-wc suunnitellaan Yhteisöaukiolle suuntautuvaksi erilliskäyttöalueeksi. Lisäksi yksi pienoisyhteiskunnan alueista (kahden kasvattajatiimin muodostama alue) suunnitellaan ulkopuoliseen käyttöön sopivaksi.

Kilpailuohjelman tilaohjelma on brutto- ja huonelan osalta sekä erikseen merkittyjen tilojen osalta sitova. Muutoin tilaohjelma on ohjeellinen.

Kilpailuehdotusten tilatehokkuutta mitataan tunnusluvulla huoneisto-ala/hoitopaikka

Alustavana tavoitteena on maksimissaan 8,5h²/hoitopaikka. Pinta-alat laske-
taan RT 12-11055 mukaisesti.

5.3 Energiatohokkuustavoitteet

Hanke toteutetaan Vantaan lähes nollaenergiapäiväkotikonseptin mukaan. Konseptin tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus. Lähes nollaenergiatalolla viitataan energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) asettamaan yleiseurooppalaiseen energiatehokkuustavoitteeseen. Suomalaista määritelmää ei ole vielä muodostettu. Lähes nollaenergiapäiväkodilla tarkoitetaan Vantaan kaupungin hankkeissa päiväkotirakennusta, jonka E-luku on 50 % rakentamismääräysten esittämästä E-lukuvaatimuksesta (E=85). Kohteen energiaratkaisu on lämmöntuotto kaukolämmöstä ja aurinkosähköjärjestelmä.

Lähes nollaenergiapäiväkotikonseptin mukaan suunnitteluratkaisun energiatehokkuutta mitataan alustavissa luonnoksissa painotetulla muotokertoimella. Painotettu muotokerroin kuvaa ulkovaipan suhdetta huonealaan painotettuna rakennusosien lämmönläpäisykertoimilla.

Aurinkoenergiaa tulee hyödyntää siten, että aurinkoenergia tuottaa sähköä rakennuksessa tarvittavan peruskuorman verran. Alustava arvio paneeliston koko on noin 100 m² m². Kilpailuehdotuksissa esitetään aurinkoenergiajärjestelmän sijainti sekä suuntaus lähes nollaenergiakonseptin ohjeistuksen mukaan.

5.4 Tekniset tavoitteet

Rakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Rakennuksen kiinteät osat kuten runko, vaippa sekä talotekniset järjestelmät suunnitellaan siten, että tilamuutokset ja teknisten järjestelmien uusiminen ovat mahdollisia vähäisin toimenpitein.

Sisäilmaluokka on S2 (lämpötilan yläraja S3), ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka P1, ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1 sekä CO₂-raja on 1200ppm.

Rakennus liitetään kaukolämpöverkkoon. Jäähdytystarve hoidetaan rakenteellisin keinoin. Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet ja tehokkaat lämmönlämmöntalteenoton omaavalla tulo- ja poistoilmanvaihdolla.

Teknisten tilojen sijoittelussa huomioidaan, että kunnallis- ja sähkötekniikka on sijoittunut Martinlaaksonpolun kohdalle.

Kilpailualue sijoittuu 50 dB lentomelualueelle.

5.5 Laajuus

Hankkeen laajuustavoitteet ovat 1200 h², 1360 h² ja 1645 br². Mitoitus-tavoite on 8,5 h²/lapsi. Kilpailun tavoitteena on löytää tehokkaita suunnittelu-ratkaisuja, joissa käytettävyyden vaatimukset toteutuvat innovatiivisesti.

5.6 Kustannukset

Hankkeen kustannusennuste on noin 3225€/br² eli 5,3M€, mikäli hankkeen laa-juustavoitteet toteutuvat”.

6. EHDOTUSTEN ARVOSTELUPERIAATTEET

Palkintolautakunta painottaa seuraavia seikkoja:

- Kaupunkikuvalliset ja arkkitehtoniset ansiot
 - rakennuspaikkaan liittyvien kaupunkikuvallisten tavoitteiden täyttyminen
 - alueen yhteisöllisyyden vahvistaminen
 - arkkitehtuurin esteettinen laatu ja omaperaisuus
- Käytettävyys
 - tilojen toimivuus, innovatiivisuus, moni- ja yhteiskäyttöisyys
 - pedagogisen oppimisympäristön monipuolisuus sisä- ja ulkotiloissa
 - sisä- ja ulkotilojen liikennejärjestelyjen toimivuus, innovatiivisuus
 - tilatehokkuus
- Teknitaloudelliset ansiot
 - energiatehokkuus
 - tilojen muunneltavuus
 - kokonaistaloudellisuus huomioiden investointi- ja ylläpitokustannukset
 - toteutuskelpoisuus

Palkintolautakunta teettää ehdotuksesta teknitaloudellisen tarkastelun lopullisen päätöksenteon pohjaksi. Kokonaisratkaisun ansioita pidetään tärkeämpänä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä.

7. EHDOTUKSEN LAADINTAOHJEET

7.1. VAADITTAVAT ASIAKIRJAT

1. Asemapiirustus
 - mittakaava 1/500
 - varjostettuna, kesä- ja talvitilanne klo 12.00
2. Kaavio ajoneuvoliikennejärjestelyistä
 - mittakaava mm. saattoliikenne, huolto, pelastustiet
3. Pohjapiirustukset ja liittyminen ympäristöön
 - mittakaava 1/200
 - maantason pohjapiirustuksessa esitetään myös pihajärjestelyt
 - myös vesikattopiirustus
 - esitetään aukotus, likimääräinen kiintokalustus
4. Kalustettu piirustus yhdestä tyyppiryhmäalueesta
mittakaava 1/100
5. Tyypilliset leikkaukset ja kaikki julkisivut
 - mittakaava 1/200
6. Selostus
 - tiivistelmä, jonka laajuus on enintään yksi A4
7. Havainnekuvat, 3kpl
 - 2kpl ulkopuolelta (aukio idästä katsottuna, päiväkotitien lännestä katsottuna), 1kpl sisäpuolelta. Havainnekuviissa esitetään myös ympäröivät rakennukset.
8. Tilastotiedot
 - painotettu muotokerroin (täytetty lomake)
 - ratkaisun huonetilaohjelma, esitetään huonealat
 - laajuustiedot: brm2, hum2, htm2, m3 RT 12-11055 mukaan (täytetty lomake)
9. Nimikuori
Kilpailuehdotuksen mukana on lähetettävä suljettu ja nimimerkillä varustettu, läpinäkymätön kirjekuori, joista toisen sisällä on ehdotuksen nimimerkki sekä tekijän nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Lisäksi on ilmoitettava, kenenellä on kilpailuehdotuksen tekijänoikeus ja ketkä ovat avustajia.

Asiakirjat 1-8 toimitetaan lisäksi pdf-tiedostoina.

7.2. ASIAKIRJOJEN ESITYSTAPA

Kilpailuehdotukset on A3-kokoisina tulosteina (ei nidontaa, ilman alustaa ja päällystemuovia) sekä asiakirjat 1-8 pdf-tiedostoina muistitikulle tallennettuna.

Vantaan kaupunki ei palauta aineistoa kilpailun ratkettua.

7.3. KILPAILUSALAISUUS

Kilpailuehdotuksen jokainen asiakirja on varustettava nimimerkillä. Pdf-tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet.

7.4. KILPAILUEHDOTUSTEN SISÄÄNJÄTÖ

Kilpailuaika päättyy tiistaina 12.4.2016.

Kilpailuehdotukset on toimitettava 12.4.2016 klo 15:00 mennessä Vantaan kaupungin kirjaamoon osoitteeseen:

Vantaan kaupunki
Asematie 7
01300 Vantaa

Lähetyksen päälle on merkittävä: "Martinlaakson päiväkotii" sekä tekijän nimi-merkki.